

νεργούσιν αἱ πλέον διάφοροι τέχναι καὶ ἐπιστήμαι ἐξ ἄγνου ἔρωτος, ἵνα ἀποτελέσωσιν ἔργον, ὅπερ θὰ ἦτο ἀδύνατον εἰς ἕνα ἄτομον, τὰ δὲ μέσα χροσηγοῦνται ἐν μέρει μὲν ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς τοῦ Γερμανικοῦ Κράτους, ἐν μέρει δὲ ὑπὸ τῆς Βασιλικῆς Πρωσικῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν, ἐν μέρει τέλος ὑπὸ τοῦ Πρωσικοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, ὅπερ πρὸς ἐξακολούθησιν τοῦ τριγωνισμοῦ τῆς Ἀττικῆς ἐχορήγησεν 28,000 δραχμῶν διὰ τὰ προσεχῆ ἔτη.

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΟΝ ΚΑΛΕΝΔΑΡΙΟΝ

Μάρτιος.

Ἀρχομένου τοῦ μηνὸς τούτου καθορᾶται ἐν μεσουκτιόις ὥραις ὁ παρὰ πᾶσι γνωστὸς ἀστερισμὸς τῆς μεγάλης Ἀρκτοῦ πρὸς τὸ βόρειον μέρος τοῦ οὐρανόου θόλου. Ἡ μεγάλη Ἀρκτος, ἀποτελουμένη ἐξ ἑπτὰ λίαν εὐδιακριτῶν ἀστέρων καὶ οὕσα ὡς ἡ ἀφειρητρία ἐξ ἧς δρωμάμεθα πρὸς εὐρεσιν καὶ τῶν λοιπῶν ἀστέρων, δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς συγκειμένη ἐκ δύο μερῶν: τοῦ σώματος, ἔχοντος περίπου ὄψιν τετραγώνου, καὶ τῆς οὐρᾶς αὐτῆς, ἧτις διὰ τῶν τριῶν ἀστέρων της φαίνεται ὡς παρέκτασις πλευρᾶς τινος τοῦ τετραγώνου. Ὁ μέσος ἐν τῇ οὐρᾷ τῆς μεγάλης Ἀρκτοῦ ἀστὴρ φέρων τὸ ἀραβικὸν ὄνομα *Mizar* (*Mizar*) εἶνε ἀξιολογώτατος ἑγγύτατα αὐτοῦ δηλονότι ὑπάρχει μικρὸς τις ἀστερίσκος Ἀλκὸρ καλούμενος καὶ ὑπὸ τῶν Περσῶν *Saidak* (*Saidak*) τουτέστι *δοκιμαστής*, διότι δι' αὐτοῦ δύναται τις νὰ ἐνοήσῃ ἂν ἀμιλλᾶται πρὸς τὸν Λυγκέα κατὰ τὴν δξυδέρκειαν, ἢ ἂν, μὴ διακρίνων αὐτὸν, ἔχῃ ἀμβλυτέρην τὴν ὄρασιν. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ *Mizar* ὅστις διὰ ψιλῶν ὀφθαλμῶν φαίνεται ἀπλοῦς, δι' ἰσχυρῶν τηλεσκοπίων ἀπεκαλύφθη συνιστάμενος ἐκ δύο ἀστέρων λίαν ἐγγύς ἀλλήλων κειμένων καὶ τοῦ ἑνὸς περὶ τὸν ἕτερον ὡς περὶ κέντρον βαρύτητος περιστροφόμενου. Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι ἀστέρες *διπλοῖ*

ἢ *δυναδικοὶ* ὑπὸ τῶν ἀστρονόμων καλούμενοι οἵτινες διὰ ψιλῶν ὀφθαλμῶν φαίνονται ὡς ἀπλᾶς στιγμαὶ στίλβουσαι ἐπὶ τοῦ στερεώματος.

Ἐὰν νῦν στρέψωμεν βορειότερον καὶ πρὸς τὰ δεξιὰ τὰ βλέμματα ἡμῶν, θέλομεν εὐχερῶς ἀνευρῆν τὴν λεγομένην *μικρὰν Ἀρκτον* ἔχουσαν τὸ αὐτὸ μὲν ἀλλὰ μικρότερον σχῆμα ἐν ἀντιθέτῳ δὲ φορᾷ. Τὸ ἄκρον τῆς οὐρᾶς ταύτης κατέχει ὁ ἀξιοσημείωτος *Πολικὸς ἀστὴρ*, ὅστις ἐστὶν οἰνοειδὲς ὁ σπρόφιγξ τοῦ νοητοῦ ἄξονος περὶ ὃν ἡ Γῆ τελεῖ τὴν ἡμερησίαν αὐτῆς περιφορὰν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ *Πολικὸς ἀστὴρ* τυγχάνει ἰσάμενος σχεδὸν ἐπὶ τῆς παρεκτάσεως τοῦ ἄξονος τῆς Γῆς, φαίνεται ἡμῖν ἀκίνητος· ἀλλ' ἐάν τις μετὰ προσοχῆς ἐφ' ἱκανὸν χρόνον παρατηρήσῃ διὰ τοῦ τηλεσκοπίου, θέλει ἀνακαλύψῃ ὅτι καὶ οὗτος περιγράφει μικρὸν τινα κύκλον περὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ ὄντα οὐράνιον πόλον. Ἡ δὲ περιστροφὴ τῶν ἀστέρων περὶ τὸν *Πολικὸν ἀστὴρα* εἶνε οὐχὶ πραγματικὴ ἀλλὰ φαινομένη ἕνεκα τῆς περιστροφικῆς κινήσεως τῆς Γῆς ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς περὶ τὸν ἄξονά της, ὅστις ὡς ἐρρήθη κεῖται ἀντικρὺ τοῦ *Πολικοῦ ἀστέρος*.

Πρὸς τὸ μεσημβρινοδυτικὸν μέρος τῆς οὐρᾶς τῆς μεγάλης Ἀρκτοῦ στρεφόμενοι νῦν βλέπομεν τρεῖς ἀστέρας ἀνήκοντάς εἰς τὸν ἀστερισμὸν τοῦ *Βοώτου*, ὧν ὁ μέγιστος ἐστὶ μεσημβρινώτερον κείμενος εἶνε ὁ Ἀρκτοῦρος, παρέχων λίαν ζωηρὰν λάμψιν ἐρυθροῦ χρώματος. Πρὸς τὸ ἀντίθετον δὲ μέρος τούτου τοῦ ἀστερισμοῦ, ἦτοι λίαν νοτιοανατολικῶς, εὐρίσκομεν τὸν καὶ ἄλλοτε μνημονευθέντα κυριώτατον ἀστὴρα τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ μεγάλου Ἀέοντος *Βασιλίσκορον*.

Περὶ τῶν ἀστέρων τούτων τῶν καὶ κατὰ τοὺς λοιποὺς μῆνας διακρινομένων ἐποιήσαμεθα λόγον ἐνταῦθα ὡς μὴ ἐπιπροσθούντος κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον τοῦ σεληναίου φωτὸς πρὸς ἐπισκότησιν αὐτῶν καὶ διὰ τοῦτο ὄντων νῦν εὐδιακριτωτέρων.

Π. Κ.

Ο ΓΕΡΩΝ ΨΩΜΟΖΗΤΗΣ

Ἔνας γέρον στρατιώτης μὲ τοῦ ζήτουλα τὸν δίσκο, ἔς τὸ βᾶθδι ἀκουμβισμένος καὶ μὲ τὸ σακκὶ ἔς τὸν ὄμον, ἔλεγε ἔς ἕνα παιδάκι, ποῦ τοῦ ἔδειχνε τὸν δρόμον:

«Μὴ, παιδάκι μου, μὴν τρέχῃς καὶ πολὺ ὀπίσω μνήσκω!

«Βῆς' ἐσὺ εὐτυχημένο... τὰ μ'κατάκια σου τὰ ἔχεις,

«γερά ἔχεις ποδαράκια κ' ἔλαφρὸ σὰν λάφι τρέχεις...

«Ἐγὼ ἔχασα τὸ φῶς μου ἔς τοῦ Μεσολλογίου τὴν πόλι,

«καὶ τὸ ἕνα μου ποδάρι μὲ τὸ ἄρπαξε τὸ βόλι...

«Ποῦ νὰ εἶμασθε, παιδί μου; εἶναι νύκτα; εἶναι ἡμέρα;»

— «Νύκτα εἶναι... Ἦς τὸ Ἀνάπλι ἐξυγώσαμε, πατέρα.»

— «Ἦς τὸ Ἀνάπλι;» — «Κλαίεις, γέρο;» — «Τὰ παληά μου ἐνθυμοῦμαι...»

«τ' ἤμουν πρῶτα, τ' εἶμαι τώρα στέκομαι καὶ συλλογοῦμαι.

«Ἦς τὸ Ἀνάπλι!!! ἐγὼ πρῶτος καὶ μὲ τὸ σπαθὶ ἔς τὸ στόμα

«πῆδησα ἔς τὸ Παλαμῆδι.»